

SMS-je

nieuwsbrief van de Slochter Molen Stichting

Van de redactie

SMS-je 5-2

Al weer het tweede nummer van de vijfde jaargang van het SMS-je. Omdat het vorige nummer, door omstandigheden, wat later dan normaal verscheen, is de komst van dit nummer daarop aangepast.

Donaties 2011 (en de besteding daarvan)

Onze donateurs vonden in/bij het vorige nummer weer een briefje, met het verzoek om de donatie voor dit jaar over te maken. De meesten hebben daaraan gelukkig gehoor gegeven.

Bij een aantal donateurs is dat briefje mogelijk aan de aandacht ontsnapt, reden waarom zij nu weer dat verzoek bijgesloten vinden.

Gelukkig blijft het aantal donateurs nog steeds stijgen: Sinds het vorige SMS-je verscheen, hebben zich er weer 12 nieuwe donateurs aangemeld.

Het bestuur van de Slochter Molenstichting onderzoekt demogelijkheden om van de opbrengst van de donatiegelden in 2011 de aanleg van elektriciteit en water in korenmolen Windlust in Overschild mogelijk te maken. In 2012 zullen deze voorzieningen mogelijk ook aangelegd gaan worden in Stel's Meulen in Harkstede. Een prachtige besteding !

Molendagen in 2011

- In het weekend van 14 en 15 mei jl. werd het Nationale Molen- en Gemalenweekend gehouden. Veel bezoekers maakten van de gelegenheid gebruik om de molens te bezoeken.
- Op zaterdag 11 juni was weer de jaarlijkse Groninger Molendag. Een aantal molens was ook op de zondag geopend.
- De landelijke Open Monumentendagen vonden plaats op 10 en 11 september.

Van het bestuur

Met genoegen introduceer ik dit nieuwe SMS-je van onze molenstichting. Kwam de vorige keer de korenmolen Entreprise van Kolham royaal aan bod, deze keer staat het in het teken van onze poldermolen De Ruiten aan de Groenedijk te Slochteren. Meer over deze molen leest u verderop in dit SMS-je.

Ondertussen vordert het werk aan molen Windlust in Overschild gestaag. We plannen om ook deze molen nog dit jaar geheel gerestaureerd te hebben. Als dat lukt heeft de molenstichting drie grote projecten afgerond en kan de aandacht weer worden gericht op de meer reguliere activiteiten.

Wat we allemaal erg jammer vinden is dat onze molenaar Hans Bergman op zijn verzoek afscheid heeft genomen van de Slochter Molenstichting.

Wij respecteren Hans' besluit en danken hem ook op deze plaats voor de jarenlange inzet voor onze stichting.

In verband met de toenemende eisen, regelgeving en voorwaarden door de overheid, rondom het behoud van molens, heeft het bestuur besloten om samenwerking te verkennen en te bespreken met de omliggende molenstichtingen Oldambt en Fiveringo. Het Groninger Molenhuis is gevraagd hun expertise hierbij te willen inzetten.

Binnenkort wordt aan de hand van een discussienota de eerste bespreking gehouden. Voornaamste inzet is een gezamenlijke aanpak voor het draaien, openhouden en goed en veilig onderhouden van het gezamenlijke molenbezit. Uitgangspunt is dat de identiteit van de drie stichtingen onveranderd blijft. We houden u op de hoogte.

Tenslotte kan ik meedelen dat de molenaarsopleiding op molen De Groote Polder volop draait! Eén kandidaat, Koos Uil is inmiddels geslaagd als vrijwillig molenaar. Wij feliciteren hem van harte met het behaalde resultaat! De anderen kunnen, naar het zich laat aanzien, naar het toelatingsexamen.

De bestuurssamenstelling is in de afgelopen periode gewijzigd: Voorzitter Koos Brekeling en bestuurslid Marisja Bos hebben hun functie neergelegd.

Het bestuur dankt hen beiden voor de aan de stichting bewezen diensten in de afgelopen jaren!

Vriendelijke groet namens het bestuur:

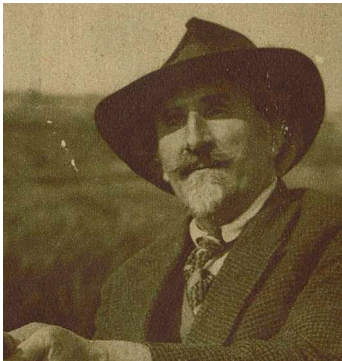
Lammert Groenewold, secretaris

Poldermolen De Ruiten

Het vroeger, tussen 1925 en 1940 verschenen gezinsblad, *Het Noorden in Woord en Beeld*, bevatte elke week een keur aan prachtige oude foto's met daarbij geplaatste teksten.

Molenaar Henk Helmantel kreeg de afgelopen periode van een tweetal nazaten van de bekende molenaar Derk Dijkman, een fotokopie en zelfs een origineel exemplaar van het nummer van **16 augustus 1935**, het jaar dat poldermolen De Ruiten opnieuw werd opgebouwd. Immers in 1934 brandde de molen -al voor de tweede keer - af.

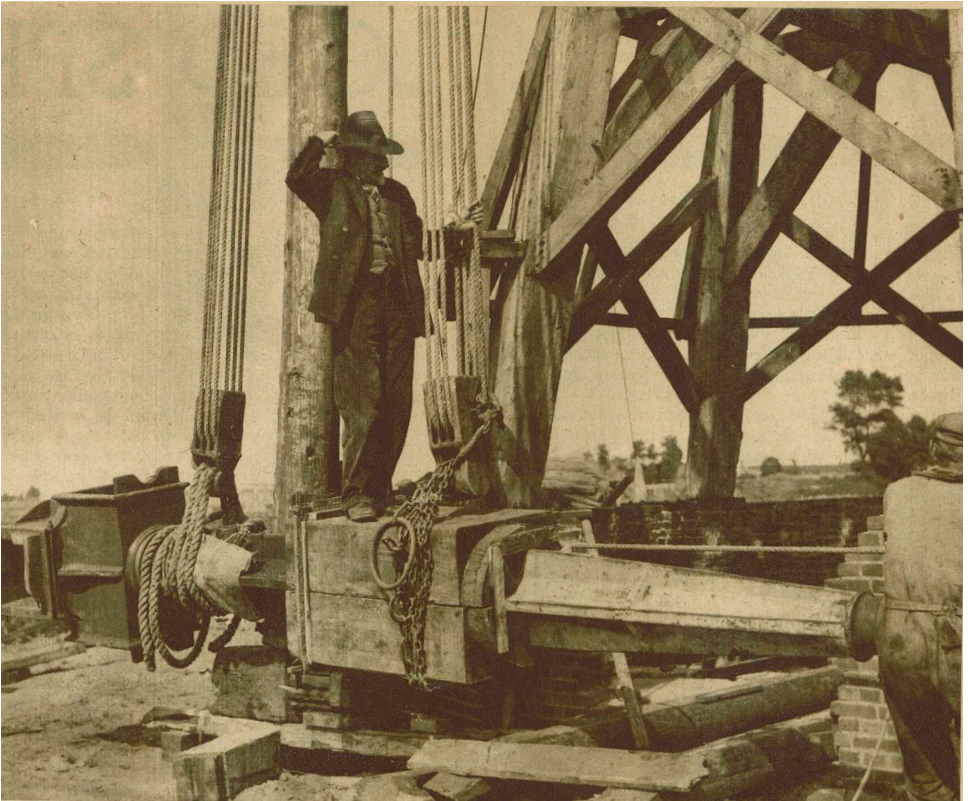

Onder leiding van architect / molenbouwer Luitje Wiertsema uit Sappemeer (zie foto) werd de molen opnieuw opgebouwd in 1935, waarbij men toen gebruik maakte van de molen uit de Zandwerf-polder, onder Hellum, bij het Schildmeer (foto omslag).

In het genoemde gezinsblad was een reportage opgenomen onder de titel: "**Een molen wordt verplaatst van Hellum naar Slochteren**".

Daarbij waren meerdere prachtige foto's geplaatst, waarvan wij u een aantal niet willen onthouden.

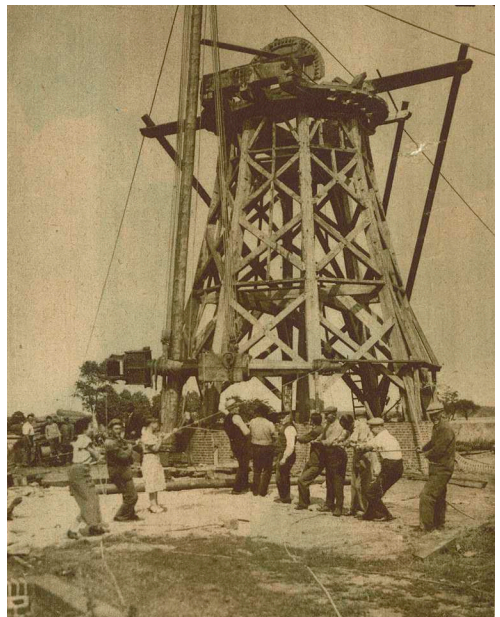
Op de volgende pagina's is het plaatsen van de zware bovenas te zien, die door een negental mannen en twee vrouwen wordt opgetakeld.

Boven: De zware as (3500 kg) is transportklaar om naar boven geheschen te worden.

Rechts: De zware as wordt met "man en macht" naar boven geheschen.

Allen klaar aan de lange kabel ? Een ... twee ... drie ..., weer een klein eindje!

..... en dan naar de nieuwe situatie

Zoals in een vorig nummer van het SMS-je al werd aangegeven, is de restauratie van De Ruiten in tweeën geknipt: een molenbouw-technisch deel en een waterbouwkundig deel.

Het eerste deel werd opgedragen aan molenbouwer Poland uit Oterleek en bestond uit het kaal maken van de te vervangen roede en het verwijderen van de windpeluw en de oude vijzel.

De oude vijzel, in de takels hangend, inmiddels aan de voorkant van de molen.

Duidelijk is het ontbreken van het onderste gedeelte van de "gangen" te zien (links op de foto).

In de werkplaats is de nieuwe vijzel gemaakt en die werd op 17 mei jl. op zijn nieuwe plek, achter de molen, neergelaten.

De nieuwe vijzel, hangend boven het nieuwe bassin en de vijzelbak.

Het waterbouwkundig deel is uitgevoerd door Aannemingsbedrijf LTC uit Gasselternijveen.

Achter de molen is een nieuw bassin gemaakt en met lange kunststof buizen is de verbinding gemaakt met het water, dat aan de voorkant stroomt.

Door middel van deze twee buizen wordt het water naar het bassin gevoerd, waar later de draaiende molen, met de nieuwe vijzel het water kan opmalen.

Het storten van de betonvloer in het bassin is begonnen. Duidelijk zijn de twee grote buizen (80 cm Φ) te zien.

Boven: De nieuwe vijzel op zijn "oude" plek in de vijzelbak.

Rechts: Het gevulde bassin, klaar om leeggemalen te worden door de molen, die met de nieuwe roede weer kan draaien en dus de nieuwe vijzel in beweging kan zetten.

Onze andere molens in het kort

Stel's Meulen in Harkstede

Binnenkort worden drie liggers van de stelling vernieuwd. Verder wordt er door het bestuur gewerkt aan de financiering van een 'grote beurt' van de beide roeden met zelfzwichting (kleppen).

Windlust in Overschild

De molen is helemaal onttakeld: de roeden worden op dit moment gerestaureerd; de herstelde kap zal naar verwachting in november worden teruggeplaatst.

Fraeylemamolens

Molensbouwer Poland uit Oterleek heeft opdracht gekregen om een roede (twee wieken) en de windpeluw te vervangen.

Groote Poldermolen

De zeilen op deze molen zijn vernieuwd en de kruipalen zijn weer rechtop gezet. Er wordt nog gepuzzeld over de nogal ingewikkelde vorm van de maalfunctie (aanleg water-circuit naar achter de molen).

Gesprek met H.Begeman

De redactie voerde onlangs een gesprek met H(ennie) Begeman, die geboren is en ruim 70 jaar gewoond heeft, schuin tegenover De Ruiten.

Hij heeft dan ook alle molenaars, vanaf ongeveer 1940, gekend en noemt ze na de bekende Derk Dijkman, in chronologische volgorde:

Eisso van Dijk: ongeveer 1 jaar

Evert Huisman: hij kwam van de Kooipolder-molen

Harm de Vries: ongeveer 6 jaar

Jan Wollinga: ongeveer 3 jaar

A.Mars: ongeveer 3 jaar; er werd toen met een motor gemalen

Willem Poort: een lange periode tot 2006

In de periode dat Derk Dijkman molenaar was, brak een roede af; deze werd in Sappemeer hersteld en naderhand teruggeplaatst. In 1982 werd een nieuwe roede gestoken.

Slochter Molen Stichting

Bestuur

voorzitter:	dhr. B.H. Starke
secretaris:	dhr. L. Groenewold Hoofdweg 67, 9619 PB Froombosch
penningmeester:	dhr. H.W. Helmantel
lid:	dhr. G.J. v.d. Sande

Molens en Molenaars

Korenmolens

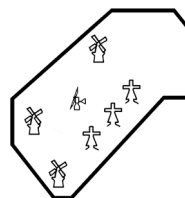
<i>Naam</i>	<i>Plaats</i>	<i>Telefoon</i>	<i>Molenaars</i>
Entreprise	Kolham		vacant
Stel's Meulen	Harkstede	050-4041826	Gerrit Tammenga Remy Strijbosch
De Windlust	Overschild	0598-395542	Marius Biesheuvel Lex van der Gaag

Poldermolens

Fraeylemamolen	Slochteren	0598-422326	Roelof Beugel Koos Uil
De Groote Polder	Slochteren	0598-399191	Lammert Groenewold Henk Klöpping
De Ruiten en Bakker's Meulentje	Slochteren	0598-392413	Henk Helmantel Jakob Kuiper

Colofon

Nieuwsbrief van de Slochter Molen Stichting
Jaargang 5, nummer 2, november 2011
Rekeningnummer 3590.55.508 (Rabobank)
Redactieadres: redactie@slochtermolenstichting.nl
Website: www.slochtermolenstichting.nl
Inleveren kopij: uiterlijk 1 maart 2012

*“De Ruiten” , in een tweetal
archiefoptnames.*

*De molen stond hier nog in
de buurt van het Schildmeer
(achter Hellum) en bemaalde
de toenmalige Zandwerfpolder.*

*Na de brand in 1934 van de
Ruitenpolder-molen werd deze
molen gedemonteerd en in
onderdelen naar de Groenedijk
getransporteerd en daar in
1935 weer opgebouwd. (zie
daarover meer in dit SMS-je)*

